

07

Årsmelding 2007

Om Noregs forskingsråd

Noregs forskingsråd er eit nasjonalt forskingsstrategisk og forskingsfinansierande organ. Forskingsrådet er den viktigaste forskingspolitiske rådgivaren for Regjeringa, departementa og andre sentrale institusjonar og miljø med tilknytning til forskning og utvikling (FoU). Vidare arbeider Forskingsrådet for eit løft både når det gjeld økonomi og kvalitet i norsk FoU og for å fremje innovasjon, i samspel mellom forskingsmiljøa, næringslivet og den offentlege forvaltninga. Forskingsrådet skal identifisere behov for forskning og foreslå prioriteringar. Gjennom målretta finansieringsordningar skal Rådet medverke til å setje i verk nasjonale forskingspolitiske vedtak. Andre viktige oppgåver er å fungere som møteplass mellom forskarar, brukarar av forskning og dei som finansierer forskning, og å medverke til internasjonalisering av norsk forskning.

Innhald

Føreord, side 3
Melding frå Hovudstyret, side 4
Nøkkeltall, side 10
Resultatrekneskap, side 11
Balanse, side 12
Kontantstraumoppstilling, side 14
Notar, side 15
Administrativ leiing, side 22
Forskingsrådets hovudstyre og divisjonsstyrar, side 23

Foto: Anne Norseth

Føreord: Kamp om forskartalenta

I januar i år kunngjorde Det europeiske forskingsrådet (ERC) resultatet i den aller første utlysinga av frie grunnforskningsmidlar til yngre forskarar. Rundt 300 yngre forskarar vil få støtte i ein femårsperiode. Berre ein forskar frå ein norsk institusjon nådde opp, medan to andre kom på reservelista. Både den som fekk støtte og dei øvrige finalistane fekk dermed også eit stempel som framifrå forskarar i Europa. Og straks er desse kandidatane blitt svært attraktive, ikkje berre for norske forskingsmiljø, men for miljø over heile verda. Minst ein av dei tre norske toppkandidatane er på veg ut av landet.

Kva fortel dette oss? Det seier oss noko om internasjonalisering, om rekruttering og ikkje minst om den globale konkurransen om talent. EU trappar opp forskingsinnsatsen. Det siste rammeprogrammet har meir pengar i potten og dekkjer breiare enn før. No omfattar det også fri grunnforskning gjennom det nye European Research Council. Det sjuande rammeprogram-

met går i 7 år og Noreg skal legge nesten 9 mrd kroner på bordet for å delta. Vi har klart oss bra tidlegare, men utfordringane er store. Fleire miljø må melde seg på og Forskingsrådet aukar innsatsen for å medverke til dette.

Rekruttering av forskarar har blitt eit viktigare spørsmål det siste året og vil vere eit hovudspørsmål også i åra frametter. Vi må ha nok rekruttar til erstatning for dei som går ut av systemet. Det næraste tiåret er denne utfordringa større enn før med fire av ti tilsette i faste vitenskaplege stillingar i UoH-sektoren i aldersgruppa over 55 år. I tillegg skal innsatsen trappast opp. Vi skal bruke meir ressursar på forskning og utviklingsarbeid og dette krev ikkje berre meir folk, men fleire av dei mest talentfulle. Tidlegare har forskingsinstitusjonane tatt for gitt at flinke folk pressar på for å sleppe inn. Dette kan dei ikkje lenger. I staden må universitet og høøgskolar ta heilt andre aktive grep for å vere attraktive og trekke til seg dei beste.

Og kampen om å vinne forskartalenta er ikkje berre nasjonal, mellom universitet, høøgskolar, institutt og næringsliv. Historia ovanfor viser at også denne kampen er globalisert. Sjølv om dei fleste framleis vil tenke nasjonalt, vil fleire og fleire la seg motivere av tilbod frå utanlandske miljø. At nokre søker ut er av det gode så lenge våre eigne forskingsmiljø også maktar å tiltrekke seg framifrå forskarar, norske så vel som utanlandske. Det kan vi bare klare om vi satsar nok, gir gode vilkår, har framifrå utstyr og har forskingsgrupper som er aktive i dei beste nettverk. Det er dette vi har arbeid for i året som gjekk, og det er dette det vil stå om i åra som kjem.

Arvid Hallén
administrerande direktør

Melding frå Hovudstyret 2007

Forskringsrådet konstaterer at norsk forskning er i framgang, og i 2007 er internasjonalt forskingssamarbeid sett høgare på dagsordenen. Forskringsrådet har også vore ein pådriver for auka innsats på klima- og energiforskning. Hovudstyret peiker på at det overordna vekstmålet i Forskringsmeldinga så langt ikkje er nådd.

Klimaproblematikken har synleggjort kva forskning har å seie

Tildeling av Nobels fredspris for 2007 til FN's klimapanel og Al Gore markerte kva forskinga og formidlinga har å seie for å kunne forstå og løyse samansette samfunnsutfordringar. Rapportane frå FN's klimapanel med viktige norske forskingsbidrag, pluss Lågutsleppsutvalet, Energi21 og Stortingets klimaforlik, har skapt forventningar både i forskingsmiljøa og elles i samfunnet.

Forskringsrådet har i 2007 vore ein viktig pådriver for å auke innsatsen på klima- og energiforskning, og klimaforliket i Stortinget markerte eit gjennombrøt for eit sterkare forskingsperspektiv i klimapolitikken. Forskringsrådet har også medverka til ein FoU-strategi for energisektoren: Energi21. Arbeidet blei sett i gang av Olje- og energidepartementet og har samla brei deltaking frå næringslivet.

Klimaforskning omfattar forskning om klimasystemet og klimautviklinga, og spenner over mange fagfelt. Forskinga tek for seg årsaker, verknader og moglege løysingar på klimaproblemet. Klimaforskning er eit viktig tema i Det internasjonale polaråret (IPY), der Noreg som sterk polar- og klimaforskningsnasjon satsar stort, og der Forskringsrådet har ansvaret for det norske IPY-sekretariatet. I 2007 blei det også sett i gang eit større samordna forskingsprosjekt for å få fram betre beskrivingar av klimaet i framtida i Noregs næringsområde.

Klimaproblematikken har aksentuert den rolla Noreg har som energinasjon. Vi har ressurs- og kunnskapsmessige føresetnader for enda større verdiskaping knytt til energi. Ikkje minst har vi mykje erfaring frå olje/gass-sektoren. Noreg har eit godt utgangspunkt for å

bli ein internasjonal leverandør av forskingsresultat, teknologi, kompetanse og tenester, også innanfor fornybar energi og CO₂-handtering.

Auka kvalitet i norsk forskning

Både Forskringsrådets strategi og Forskringsmeldinga framhevar auka forskingskvalitet som eit viktig mål for norsk forskning. Forsking av høg kvalitet er karakterisert av soliditet, originalitet, fagleg relevans og samfunnsmessig eller praktisk nytteverdi – med forskjellig vektning i ulike fag. Det er gjennomført og skal gjennomførast ei rekkje evalueringar av norske fagområde i eit internasjonalt perspektiv. Evalueringane viser at både den faglege, organisatoriske og leiingsmessige kvaliteten kan vere varierende, sjølv om mykje er bra. Evalueringane formar grunnlag for handlingsplanar med sikte på å heve kvaliteten innanfor fagområdet. I tillegg er det dei siste åra sett i verk fleire kvalitetsfremjande tiltak som SSF, SFI og YFF.

Eit av Forskringsrådets viktigaste tiltak for å auka forskingskvaliteten er etableringa av Senter for framifrå forskning (SFF). Dei 13 første sentra fekk svært positiv vurdering ved den internasjonale midtvegsevalueringa, og er derfor gitt kontrakt for ein ny femårsperiode. I 2007 blei det dessutan starta åtte nye senter. Evalueringa har vist at SFF-ordninga medverkar til auka kvalitet, synleggjer forskinga nasjonalt og internasjonalt og dreg til seg både internasjonale toppforskarar og meir forskingsmidlar. Fagleg leiarskap er eit viktig suksesskriterium, det same gjeld å få til godt samspel mellom senter og vertsinstitusjon.

Styret konstaterer at norsk forskning er i framgang, m.a. målt gjennom

internasjonale indikatorar. Norske forskarar publiserer fleire artiklar saman med utanlandske kollegaer enn før, og artiklar med norske forfattarar blir meir siterte enn før. Siteringsindeksen viser ei sterk utvikling frå 90-talet. For 15 år sidan var vi svakast i Norden, mens artiklar med norsk deltaking no er like hyppig siterte som artiklar med svensk og finsk. Danmark ligg framleis eit godt stykke framom.

Både endringane i publiseringsmønsteret og arbeidet i klimapanelet viser at internasjonalt samarbeid er ein viktig føresetnad for å få auka kvalitet og for å medverke til å løyse globale kunnskapsutfordringar. Forskringsrådet arbeider derfor aktivt for å få auka samhandling og synergi mellom norsk og internasjonalt forskning og forskingsbasert innovasjon. I 2007 er det sett i verk fleire nye tiltak for å utvikle robuste nettverk og alliansar mellom norske og utanlandske aktørar. Tiltaka er særleg retta mot EUs forskingspolitiske initiativ og mot bilateralt samarbeid med prioriterte land.

Forskning for innovasjon

Forskning og utvikling får auka verdi for innovasjon og produktivtvekst. Forskringsrådets største program – Brukarstyrt innovasjonsarena (BIA) – er ein open konkurransearena der prosjekta som har størst bedrifts- og samfunnsøkonomisk potensial får støtte, uavhengig av område eller tema. Halvparten av FoU-investeringane i Noreg blir gjort av bedrifter som har BIA som einaste finansieringskjelde. Etter to år kan ein konstatere at prosjekta i BIA har høg innovasjonsgrad og stort potensial for verdiskaping. Bak mange av prosjekta står breie konsortium med samarbeid langs verdikjeder eller på tvers av bransjar. I

over 90 prosent av prosjekta inngår det internasjonalt samarbeid med utanlandske bedrifter eller FoU-miljø. Prosjektporteføljen byggjer dermed opp under viktige næringspolitiske prioriteringar.

I løpet av 2007 blei 14 *Senter for forskingsdriven innovasjon* (SFI) godkjende. Dette er eit nytt, ambisiøst innovasjonsretta verkemiddel. Sentra skal utvikle kompetanse på høgt internasjonalt nivå på område som er viktige for innovasjon og verdiskaping. Dei skal styrkje lang-siktig næringsretta forskning i eit tett samspel mellom bedrifter og forskingsmiljø. I alt 98 bedrifter og offentlege verksemder tek del, og i sentra arbeider over 300 forskarar i tillegg til 80 stipendiatar.

Evalueringa av SkatteFUNN-ordninga blei fullført i 2007 av Statistisk sentralbyrå i samarbeid med Nordlandsforskning, og dekkjer heile perioden sidan starten i 2002. Hovudkonklusjonen er at SkatteFUNN fungerer etter føremålet og verkar mobiliserande på FoU-aktiviteten i næringslivet. Statistisk sentralbyrå reknar med at éi krone i skattelette gjennom SkatteFUNN løyser ut ca. to kroner til FoU i bedriftene. Ordninga er godt kjend, ho er enkel og føreseieleg, og rimeleg å administrere.

Forskingspolitisk rådgiving

Forskringsrådet har i 2007 utarbeidd ei rekkje strategiar og handlingsplanar for viktige delar av norsk forskning, under dette forslag til nasjonal strategi for forskingsinfrastruktur, policy for medisinsk og helsefagleg forskning, strategi for humanistisk forskning, samt policy og handlingsplan for å styrkje likestilling og kjønnsperspektiv i forskinga. Det er gjennomført fagevalueringar av økonomi og farmasi, og utarbeidd forslag til eit nytt finansieringssystem for instituttsektoren.

Den nasjonale strategien for forskingsinfrastruktur har eit tiårsperspektiv og omfattar nye investeringar og oppgradering av vitenskapleg utstyr, storskala fasilitetar, elektronisk infrastruktur, databasar og vitenskaplege samlingar. Målet er å etablere ein infrastruktur som sikrar kvalitet og effektivitet i forskinga, og som gjer at norske forskingsmiljø står fram som attraktive partnerar for utanlandske FoU-miljø og

Foto: REC (Renewable Energy Corporation)

Foto: Shutterstock

kan trekkje dyktige forskarar til Noreg. Strategien vil bli følgd opp med treårige handlingsplanar.

Forskringsrådets forslag til nytt system for *finansiering av instituttsektoren* er ei oppfølging av Forskringsmeldinga, og blei lagt fram i oktober 2006. På oppdrag frå styresmaktene har Forskringsrådet i 2007 vidareutvikla systemet.

Forskringsrådet har i 2007 utarbeidd policy og handlingsplan for å styrkje arbeidet med *likestilling og kjønnsperspektiv i forskning*. Større fokus på kjønnsdimensjonen er nødvendig for å nå dei ambisiøse måla for norsk forskning, m.a. å styrkje rekruttering, kvalitet og breidd i forskinga. Handlingsplanen medverkar til å fremje ein betre kjønnsbalanse i forskinga og auke kunnskapen om korleis kjønn verkar inn på ulike tema og område ein forskar på.

Forskringsrådet har gitt innspel til fleire stortingsmeldingar og offentlege utgreiingar som gjeld forskning, under dette til stortingsmelding om rekruttering og forskarutdanning, stortingsmelding om innovasjon, samt regionalreforma med forslag om etablering av regionale forskingsfond.

Forskringsrådets innspel til *stortingsmelding om innovasjon* har m.a. understreka tre forhold: Det er behov for langsiktige verkemiddel som stimulerer kunnskapsinvesteringar i næringslivet og fremjar overføring av kunnskap i innovasjonssystemet. Det trengst ei vesentleg styrking av infrastrukturen for å skape gode, effektive og attraktive kunnskapsmiljø. Den offentlege FoU-innsatsen må aukast for å stimulere innovasjon i bedrifter og offentleg sektor, særleg innanfor sentrale innovasjonsområde.

I innspelet til *stortingsmeldinga om rekruttering og forskarutdanning* har Forskringsrådet understreka rekrutteringsbehova, og peikt på at kvalitet og kapasitet i forskarutdanninga må byggjast ut etter ein langsiktig og forpliktande plan. Fordeling av veksten på ulike fagområde bør knytast til behovsanalysar, og baserast på nasjonale forskingspolitiske målsetjingar og på kunnskapsutfordringar i næringslivet og forvaltninga. Fordelinga av midlar må ta omsyn til at forskarutdanning med høg kvalitet er ressurskrevjande og føreset god infrastruktur og fagmiljø av ein viss storleik. Små miljø bør derfor konsentrere si utdanning til færre fag og område.

Forskringsrådet har greidd ut forslaget om *regionale forskingsfond* som blei lagt fram i stortingsmeldinga om forvaltningsreforma (*Regionale føremoner – regional framtid*). Utgreiinga blei levert i desember 2007 og sendt på høyring som ein del av forvaltningsreforma. Forslaget har som mål å mobilisere til auka forskingsinnsats i heile landet, styrkje Forskringsrådet i regionane og ta i bruk særlege verkemiddel for å auke FoU-innsatsen og samspelet mellom viktige regionale aktørar. Forskringsrådet har lagt stor vekt på at forskinga må ha høg kvalitet og at finansieringa må vere samordna nasjonalt. Forskringsrådet ønskjer ei aktiv rolle i utviklinga og forvaltninga av eit avgrensa tal regionale forskingsfond. Fonda bør finansierast med friske midlar for ikkje å svekkje nasjonale prioriteringar.

Internasjonalt samarbeid

I 2007 har *internasjonalt forskingssamarbeid* blitt sett høgare på dagsordenen. EU

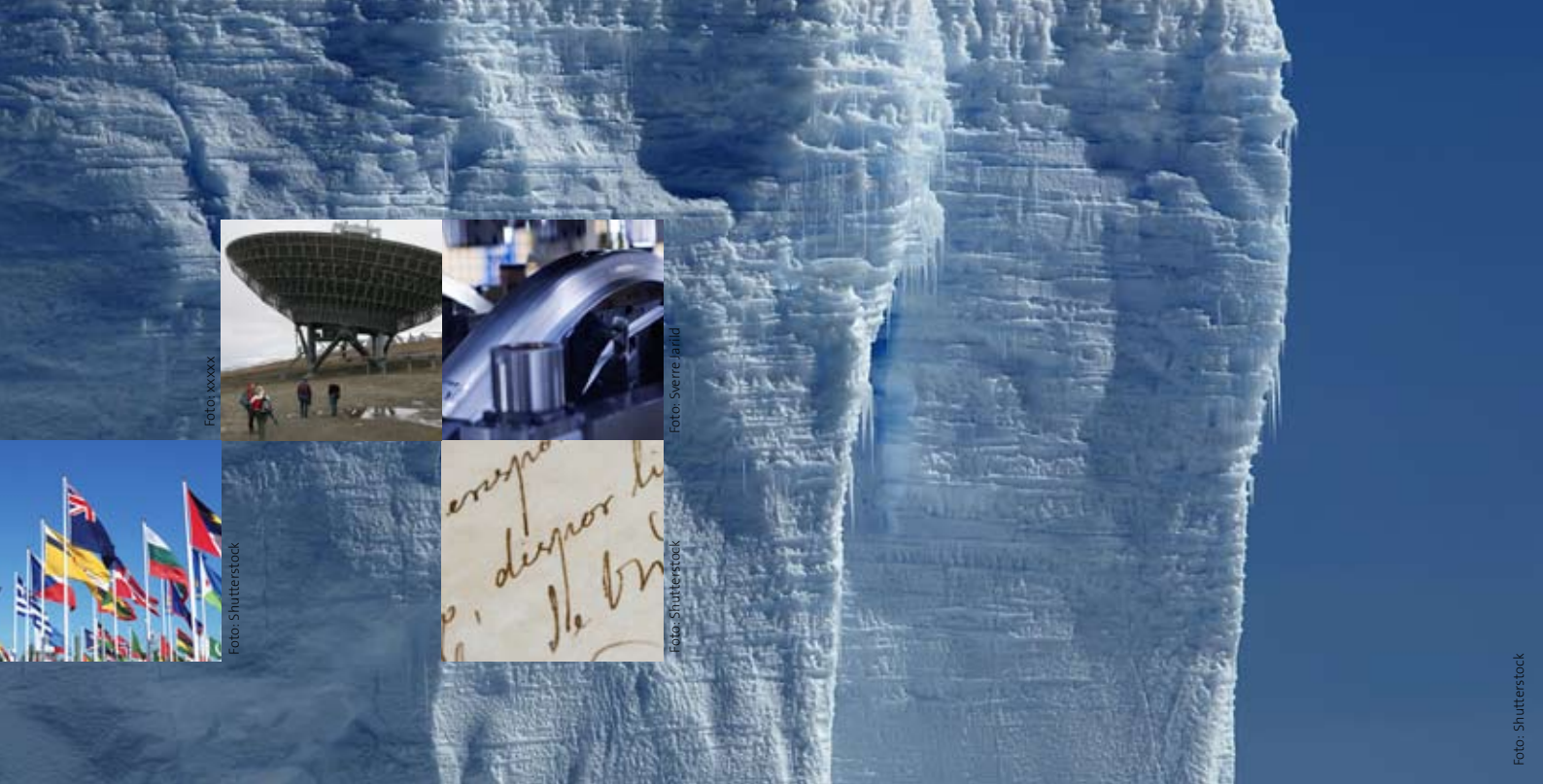

Foto: xxxxxx

Foto: Sverre Jaalid

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

har styrkt innsatsen i det felleseuropeiske forskingsområdet (ERA). Det har også vore ein generell auke i internasjonal samhandling og ein aukande konkurranse om forskarane. Globaliseringa representerer i dette perspektivet både eit potensial for auka kunnskap og ei drivkraft for å heve kvaliteten i det norske FoU-systemet.

Den sterke norske deltakinga i EUs 6. rammeprogram medverkar til at FoU-systemet er meir internasjonalt orientert, meir integrert i europeisk FoU og meir prega av struktureringa i rammeprogramma. I lys av dette lagar Forskringsrådet ein strategi for EUs 7. rammeprogram (7RP).

Forskringsrådet mobiliserer og stimulerer det norske FoU-systemet til å ta del i 7RP og bygginga av det europeiske forskingsområdet (ERA). EU styrker/utvidar verkemidla for å realisere dette, mellom anna gjennom forslag om å styrkje felles europeisk forskingsinfrastruktur (ESFRI), og gjennom etablering av eit European Institute of Technology (EIT). Forskringsrådet formulerer grunnlaget for Noregs posisjon til Europakommisjonens *Green paper on European Research Area*, og har medverka til Noregs høge uttelling innanfor marine og maritime prosjekt.

Det bilaterale forskingssamarbeidet aukar i omfang. I 2007 blei 128 nye prosjekt godkjende, fordelte på samarbeid med Nord-Amerika, Kina, Russland, Japan og India.

I 2007 tok Forskringsrådet initiativ til å utvide samarbeidet med Nord-Ame-

rika, og vedtok å endre ordninga med stimuleringstiltak, dels for å integrere ordninga i forhold til andre verkemiddel, og dels med sikte på å styrkje det næringsorienterte samarbeidet. Kontakten og samarbeidet med amerikanske forskingsinstitusjonar er også blitt styrkt. I 2007 finansierte Forskringsrådet 55 nye prosjekt for bilateralt samarbeid med USA og Canada innanfor stimuleringordninga. I tillegg blei det gjennom Leiv Eiriksson mobilitetsprogram gitt 48 nye stipend, dei fleste for opphald i USA eller Canada, samt gjesteforskarstipend for nordamerikanske forskarar.

Forskringssamarbeidet med Japan innanfor «Energi» og «Nanoteknologi – materialar» utviklar seg svært godt. Særleg universitetssamarbeidet gjennom KIFEE (Kyoto International Forum for Energy and Environment) er stort. Innanfor «Rein Sjømat» er det interesse i begge land. Det er aktuelt å utvide samarbeidet innanfor romforskning og polar- og klimaforskning. Japan har hatt ei stipendordning som støttar norske forskarar til Japan. I 2007 har Noreg etablert ei tilsvarande ordning for å stimulere japanske forskarar til Noreg. Det er også skrive samarbeidsavtalar mellom norske og japanske forskingsinstitutt og universitet. Eit viktig grunnlag for samarbeidet med Japan ligg i Innovasjon Norges lokale representasjon i Japan.

Forskringssamarbeidet med Kina aukar i omfang. I 2007 starta utviklinga av ei

plattform for samarbeidet, og Forskringsrådet samarbeider med UD om oppfølging av den Kina-strategien for forskning som regjeringa har.

Under ordninga med bilaterale stimuleringstiltak blei det godkjent 77 prosjekt. Det er sett i gang prosjekt i alle fagområde og i ulike forskingsmiljø. Samarbeidet med Kina har også fått ei nordisk og europeisk ankring gjennom deltaking i eit Noria-Net og årlege nordiske konferansar i samarbeid med Chinese Academy of Sciences (CAS). På europeisk nivå samarbeider ein m.a. gjennom ERA-Nettet COREACH.

Samarbeidet med Kina blir utvikla med tre breie tematiske område som prioritet: Energi, miljø og polarforskning, Hydrologi og forvaltning av vassressursar, samt Økonomi, velferd og regional utvikling. I 2007 blei det utarbeidd ei skisse til ei tiårig satsing som no blir drøfta av aktuelle partar.

Verdas største forskingsprogram, *Det internasjonale polaråret (IPY) 2007–2008*, blei sett i gang i mars 2007 med tung norsk deltaking. IPY omfattar intensiv datafangst i to sommarsesongar i nordlege og to i sørlege polarområde. Til saman tek 50 000 forskarar frå 63 land del. Det norske programmet finansierer i alt 27 forskingsprosjekt med stort internasjonalt samarbeid. Sidan alle prosjekta inngår i internasjonale klynger, inneber IPY også eit steg vidare i internasjonalisering av norsk forskning.

Forskringsrådets finansieringsrolle

I 2007 ytte Forskringsrådet 5,2 milliardar kroner til FoU-prosjekt og har gjennom året behandla over 4 000 søknader. Totalt hadde 68 program og aktivitetar utlysingar.

Programma mottok ca. 2 500 søknader på til saman 15,4 milliardar kroner. Ca. 55 prosent var innanfor matematikk, naturvitskap og teknologi. Nær halvparten av søknadene kom frå UoH-sektoren, og 35 prosent frå instituttsektoren.

Til fri prosjektstøtte kom det inn over 900 søknader, med ein gjennomsnittstorleik for heile prosjektperioden på fem millionar kroner. Samla blei det søkt om 4,6 milliardar kroner til fri prosjektstøtte. 80 prosent av søknadene fordelte seg relativt jamt mellom fagområda humaniora, matematikk/naturvitskap og medisin, 6 prosent var innanfor teknologifaga og 14 prosent var innanfor samfunnsvitskap. Nær 80 prosent av søknadene kom frå UoH-sektoren og 13 prosent frå instituttsektoren.

Per 1. mai er om lag 85 prosent av søknadene ferdigbehandla, og 35 prosent av desse har fått tilskot. Nær 14 prosent av søknadene til fri prosjektstøtte har fått tilskot. Mange støtteverdige prosjekt må ein avslå pga. små rammer.

Strategiarbeid, kunnskapsgrunnlag og organisasjon

Eit nytt hovudstyre for Forskringsrådet blei oppnemnt frå 1. januar 2007. Kunnskapsministeren tok del på det første styremøtet, og i desember møtte eit samla styre Regjeringas forskingsutval.

Hovudstyret oppnemnde i 2007 nye divisjonsstyre for dei kommande fire åra, med ei samansetning som reflekterer mangesidige kompetansebehov og grensesnitt mot viktige brukargrupper. Mandatet for divisjonsstyra blei samtidig revidert, med ei tydeleggjering av ansvarsområda og den faglege og fagstrategiske styringa av verksemda, og med vekt på heilskapen i Forskringsrådet og kva godt samspel har å seie på tvers av divisjonane.

Leiaren i styret har saman med administrerande direktør hatt ei rekkje kontaktmøte med politisk leiing i fleire av departementa, der det er fokusert på korleis Forskringsrådet kan betre si forskingspolitiske rådgiving. Hovudstyret

oppfattar at forskinga har stor politisk støtte, og at forskinga blir tillagd stor verdi for samfunns- og næringsutviklinga.

Styret har i 2007 også starta arbeidet med full revisjon av Forskringsrådets overordna strategi. Den førre strategien (*Forskning flytter grenser*) blei utarbeidd før Forskringsmeldinga i 2005 og før Soria Moria-erklæringa, som begge gjer nye prioriteringar. Styret tek sikte på å fullføre arbeidet med ny strategi innan sommaren 2008.

Hovudstyret har lagt stor vekt på å betre kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med FoU-strategisk utvikling, budsjettforslag og anna rådgiving. Innsatsen er i stor mon styrkt på desse områda. Også forskning om forskning vil bli styrkt, i eit samarbeid med departementa.

Forskringsrådet gjennomførte i 2007 ein omfattande *porteføljeanalyse*, som kartla og analyserte FoU-innsatsen innanfor dei strukturelle, tematiske og teknologiske prioriteringane i Forskringsmeldinga. Dette har betra kunnskapsgrunnlaget både når det gjeld samla innsats og når det gjeld samspelet innanfor dei enkelte prioriteringane. Via NIFU-STEP er det innhenta tilsvarende data for den samla nasjonale innsatsen. Arbeidet blir vidareført i 2008. Det gir eit viktig faktagrunnlag i arbeidet med budsjett og strategi, noko som vil vere med og styrkje Forskringsrådets kompetanse som strategisk rådgivar.

Etter Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon i 2004 og 2006 har Forskringsrådet gjennomført ei rekkje tiltak for å sikre betre verksemdsstyring av programma og betre formidling frå den faglege verksemda. Det er oppretta eigne heimesider for alle programma, retningslinjene om programdrifta er revidert, med tydelegare krav til mål- og resultatstyring og nye malar for årsrapportar og handlingsplanar. Ein planlegg eit nytt opplegg for verksemdsstyring frå programstyra og divisjonsstyra, med betre tilknytning til Hovudstyrets arbeid og Forskringsrådets strategi.

Forskringsrådet har hatt ein stor eigedomsmasse i Gaustadbekkdalen, som har vore utvikla for forskingsformål m.a. i samarbeid med Statsbygg og Universitetet i Oslo. Eignedomsverksemda er dei seinare åra trappa ned, i takt med at areala er utnytta og utviklingsprosjekta er gjennomførde. Frå 2007 står berre

forvaltningsoppgåver innanfor eigedomsverksemda att.

Resultat av verksemda

Dei samla inntektene for Forskringsrådet i 2007 var 5 900,5 mill. kroner. Av dette er tilskot frå departementa 5 743,6 mill. kroner. Utbyttet frå Fondet for forskning og nyskaping utgjorde 940,2 mill. kroner av inntektene i 2007, og er no den tredje største inntektskjelda. Driftskostnader som er både forskingsmidlar og administrative kostnader, var 5 917,4 mill. kroner. Årsresultatet for 2007 vart på -10,9 mill. kroner medrekna forskingsforpliktingar og administrative forpliktingar. Resultatet på 52,9 mill. kroner etter forpliktingar blir disponerte mot Forskringsrådets eigenkapital og andre forpliktingar.

Forskringsrådet har arbeidd systematisk for å redusere budsjettmessige overføringar av forskingstilskota. Det er gjennomført ei rekkje tiltak, m.a. langsiktig programbudsjettering og meir realistisk budsjettering på prosjektnivå. Dette har gitt god effekt allereie i 2007, men full effekt vil ein først oppnå ved overgangen til 2009. Forskringsrådet forventar å nå målet om at overføringane til 2009 vil vere lågare enn 15 prosent av budsjettet.

Arbeidsmiljø/sjukefråvær

Forskringsrådet gjennomførte ei ny medarbeidarundersøking i 2007. 84 prosent svarte på undersøkinga. Resultata avvik i liten grad frå førre måling i 2005, og fortel at medarbeidarane trivst med Forskringsrådet som arbeidsplass. Høgast skår i undersøkinga fekk jobbtrivsel, medverknad, samt tryggleik og helse.

Sjukefråværet er framleis lågt (3,3 prosent), og har vore stabilt lågt i ei årrekkje. Forskringsrådet inngjekk mvf 1.1.2003 avtale om eit inkluderande arbeidsliv. Langtidssjukemelde blir følgde tett opp. I 2007 hadde 29 personar (7,8 prosent) eit sjukefråvær på over 10 prosent. Av desse var 21 heilt eller delvis tilbake i jobb ved utgangen av året.

Samarbeidet mellom leiinga og dei tillitsvalde fungerer godt.

Miljøleiinga blir vidareført som ein integrert del av verksemda. Det er gjennomført tiltak for innsatsområda energi, transport, avfall og innkjøp. Forskringsrådet belastar ikkje det ytre miljøet med utslepp som kan føre til forureining.

Foto: Sverre Jarlid

Foto: Sverre Jarlid

Foto: Shutterstock

Tilsette/likestilling

Ved utgangen av 2007 utgjorde Forskringsrådets administrasjon 365,5 årsverk/371 personar. Rådgivargruppa (rådgivarar og seniorrådgivarar) er den største stillingsgruppa med til saman 172,3 årsverk.

Av 365,5 årsverk er 144 årsverk (39,4 prosent) menn og 221,5 årsverk kvinner, noko som gir ein kvinneandel på 61 prosent. Både konsulent- og rådgivargruppene har høg kvinneandel, mens det i gruppene for avdelingsdirektørar og divisjonsdirektørar er 53 prosent kvinner.

Hovudstyret og divisjonsstyra har eit minimum på 40 prosent kvinner.

Forskringsrådet har gjennom sine rutinar for tilsetjing forplakta seg til å ta likestillingsomsyn. Det blei i 2007 tilsett 30 nye medarbeidarar. Av desse var 63 prosent kvinner fordelte på alle stillingsgrupper og 10 prosent med innvandrarbakgrunnen. Det er til saman 10 tilsette med innvandrarbakgrunn i administrasjonen.

Utfordringar

Det er sett høge mål for norsk forskning. Kvart år aukar forskingsinnsatsen. Det blir no utført meir enn 30 000 FoU-årsverk i Noreg, og om lag halvparten av innsatsen skjer i næringslivet. Men FoU i privat sektor held ikkje følge med den økonomiske utviklinga. Veksten er sterkast i UoH-sektoren, som nærmar seg 10 000 FoU-årsverk.

Forskringsrådet konstaterer at Forskringsmeldingas mål for veksten i forskingsinnsatsen så langt ikkje er innfridd. Målsetjinga bør likevel gi retning for utviklinga i forskingsinvesteringane i Noreg og vil stå som eit vesentleg premiss for Forskringsrådets vekstam-

bisjonar. Forskringsrådet foreslår ein vekst på 1,22 milliardar kroner for 2009. Forskringsrådet foreslår også at fondskapitalen blir auka med 15 milliardar kroner i 2009.

Forskringsfondet blei oppretta i 1999 og hadde som formål å gi grunnlag for langsiktig og stabil finansiering, sikre grunnleggjande forskning og gi rom for tverrgående initiativ på tvers av sektoransvaret i det enkelte departement. Fondet har finansiert mykje av veksten i offentlege forskingsmidlar og har gitt strategisk handlingsrom for Forskringsrådet. Alle sentra for framifrå forskning og for forskingsdriven innovasjon er finansiert over fondet, og det har medverka til finansiering av Store program.

Sjølv om fondskapitalen er auka også dei seinare åra, har Forskringsrådet fått mindre av veksten, og styresmaktene har brukt mykje av avkastninga til å finansiere bundne postar. Forskringsrådet har derfor mista mykje av det handlingsrommet som avkastninga skapte. Dette svekkjer moglegheitene for langsiktig og heilskapleg finansiering av norsk forskning. Bruken av Fondet må førast tilbake til intensjonane: å understøtte strategiske initiativ og sikre sektorovergripande finansiering, m.a. av grunnleggjande forskning.

Samla sett inneber Forskringsrådets budsjettforslag for 2009 ei tydelegare spissing samanlikna med tidlegare år. Det blir allokert monaleg vekst til dei tre tunge satsingane *Forsking på miljøvennleg energi, miljøteknologi og klimaendringar, Avansert vitskapleg utstyr og forskingsinfrastruktur og ein Open konkurransearena for næringsretta, brukarstyrt forskning.*

Ei styrking av norsk forskningsevne er kritisk avhengig av tilgang på både menneskelege ressursar og forskingsinfrastruktur gjennom ein større auke i investeringstakta for vitskapleg utstyr, elektronisk infrastruktur, vitskaplege e-databasar og samlingar.

Etterspurnaden etter arbeidskraft med kompetanse på doktorgradsnivå vil auke i alle sektorar. Dette kjem i tillegg til etterspurnaden etter forskarar i næringslivet, i instituttsektoren og – ikkje minst – i universitets- og høgskolesektoren, som både skal forske sjølv og rettleie og utdanne nye forskarar. Generasjonsskiftet som skjer i Akademia i åra framover vil i seg sjølv krevje omfattande nyrekruttering. Berre for å erstatte pensjonering og annan avgang frå forskaryrket fram til 2020, må det etablerast nesten 300 nye stipendiatstillingar kvart år i ti år framover. Innanfor MNT-faga er det nødvendig med 200 nye stipendiatstillingar kvart år (NIFU STEP Rapport 12/2007). I 2007 var det for første gong meir enn 1000 disputasar for doktorgrad i Noreg. Målt i tal på doktorgradar per hovud ligg Noreg likevel lågare enn dei andre nordiske landa.

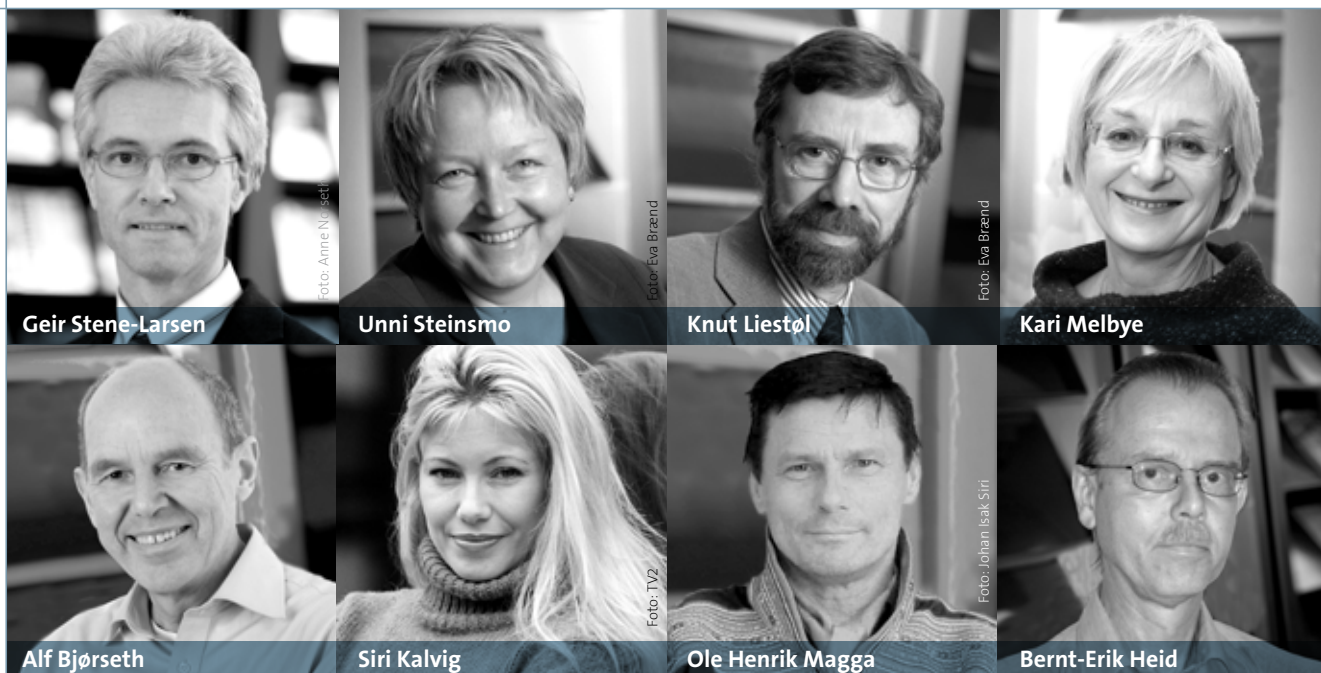
Ei anna viktig utfordring ligg i globaliseringa. Dette gir den nasjonale innovasjonspolitikken store utfordringar fordi næringsaktørane opererer over landegrensar og i aukande grad etablerer ein internasjonal kunnskaps- og forskingsmarknad. For forskinga er internasjonalt samarbeid ein føresetnad for auka kapasitet og kvalitet. Nye moglegheiter oppstår, framveksten av nye forskingsmiljø aukar og tidlegare barrierar mellom fag, institusjonar og land blir brotne ned.

Forskningsrådet arbeider aktivt for at norsk forskning skal gripe moglegheitene gjennom å vidareutvikle eksisterande samarbeid og opne for nye relasjonar. Vi må fremje forskarmobilitet og gi norske forskarar tilgang til fasilitetar og ressur-sar. Rådet søkjer også å påverke disku-sjonar i internasjonale forskingspolitiske fora, og skape auka merksemd om Noreg som ein attraktiv forskingsnasjon.

Det er også ei viktig utfordring å auke utnyttinga av forskingsresultat. Den kontakten styret har med det politiske nivået, har tydeleggjort eit stort behov for å formidle forskning på område av med stor politisk vekt. Tilsvarande er det behov for å betre formidlingsarbeidet frå ulike programsatsingar, og det må leggjast til rette for auka kommersiell utnytting av forskning.

Takk til dei tilsette

Hovudstyret rettar ein takk til dei tilsette i Forskningsrådet for stor innsats gjennom 2007.

Oslo, 31. desember 2007

24. april 2008

I styret for Noregs forskingsråd

Geir Stene-Larsen
Geir Stene-Larsen
(leiar)

Unni Steinsmo
Unni Steinsmo
(nestleiar)

Knut Liestøl
Knut Liestøl

Kari Melbye
Kari Melbye

Alf Bjørseth
Alf Bjørseth

Siri Kalvig
Siri Kalvig

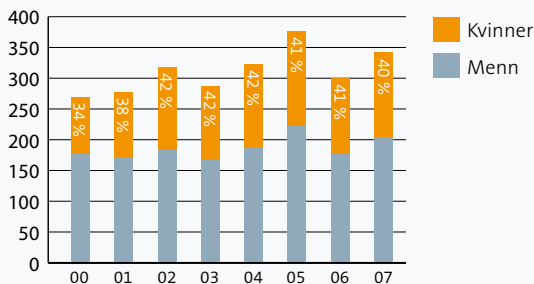
Ole Henrik Magga
Ole Henrik Magga

Bernt-Erik Heid
Bernt-Erik Heid

Arvid Hallén
Arvid Hallén
(adm.dir.)

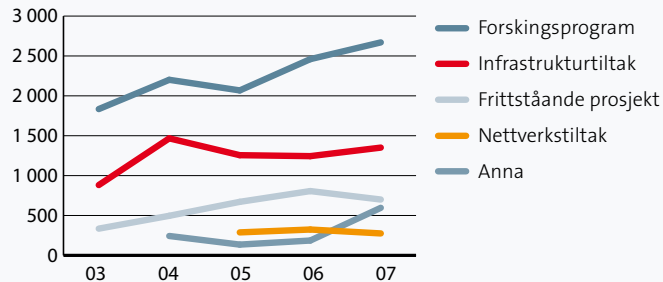
Nokre nøkkeltal

Tal på avlagte doktorgrader 2000–2007
med finansiering¹ frå Forskingrådet

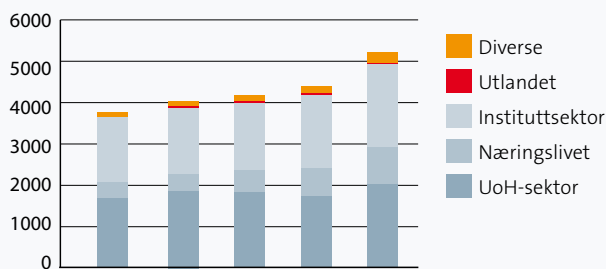
¹Ikke medregnet støtte på under 1,5 årsverk

Utviklinga i viktigaste virkemidlar
i perioden 2003–2007 (i mill. kroner)

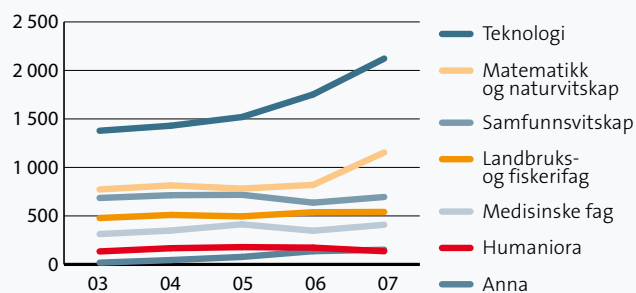

¹Bastilskot, strategisk institusjonsstøtte, SFF, SFI og vitskapeleg utstyr

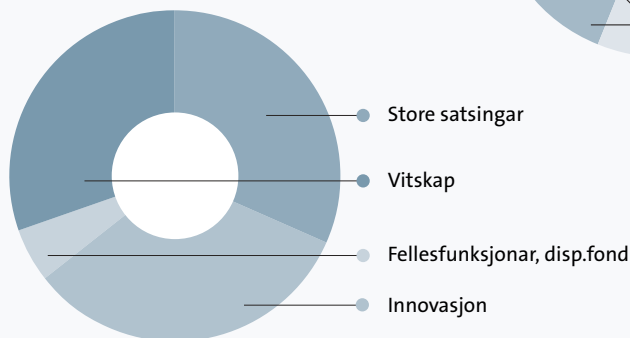
Utviklinga i tildeling til ulike sektorar
i perioden 2003–2007 (i mill. kroner)

Tildelingar fordelte på fagområde
i perioden 2002–2007 (i mill. kroner)

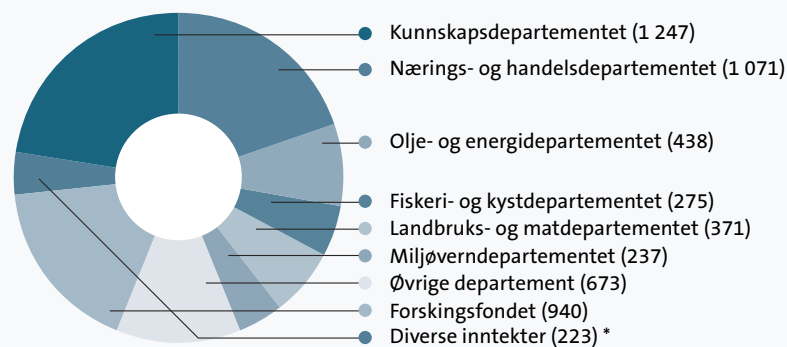
Budsjett 2007 fordelte på divisjonane
(i mill. kroner)

Totalt 5 691 millionar kroner
(inkl. administrasjon)

Inntekter og tilskot for 2007

Tilskot frå dei einskilde departementa og andre inntekter (i mill. kroner)

Totalt 5 475 millionar kroner

* Inkludert administrasjon, ekskl. særskilde forvaltningsoppdrag frå departementa

Resultatrekneskap 1.1. – 31.12.2007

(1.000 kr.)	Note	2007	2006
INNTEKTER			
Generelle midlar	2	4 638 324	4 418 460
Spesielle midlar	2	1 105 238	926 715
Andre offentlege og private tilskot		136 783	183 692
Sals- og oppdragsinntekter		20 171	26 072
Sum inntekter		5 900 516	5 554 939
DRIFTSKOSTNADER			
Forskningsprogram	3, 2	2 635 391	2 213 376
Frittstående prosjekt	3	763 374	714 391
Infrastrukturtiltak	3	1 482 846	1 270 203
Nettverkstiltak	3	371 160	342 946
Diverse FoU-kostnader	3	103 333	85 775
Forvaltning	3	221 591	208 924
Lønnskostnader	4	308 408	256 005
Ordinære avskrivningar	5	28 366	24 208
Andre driftskostnader	3	3 005	14 236
Sum driftskostnader		5 917 474	5 130 064
FINANSPOSTAR			
Finansinntekter		8 256	7 133
Rentekostnader		-2 230	-3 144
Andre finanspostar		0	-1
Sum finanspostar		6 026	3 988
RESULTAT INKL. ADMINISTRATIV- OG FORSKINGSFORPLIKTINGAR			
		-10 932	428 863
Administrativ avsetning	14	7 795	2 573
Forskningsforpliktingar	13	34 259	438 316
RESULTAT ETTER ADMINISTRATIV- OG FORSKINGSFORPLIKTINGAR			
		-52 986	-12 026
Disponeringar av resultat etter administrativ- og forskningsforpliktingar			
Eigedomsfond	12	4 530	6 289
Investeringsfond	15	-5 131	-5 144
Endring pensjonsforpliktingar	17	-52 385	-13 171
Sum disponeringar		-52 986	-12 026

Balanse 31.12.2007

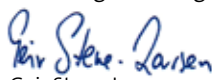
(1.000 kr)	Note	31.12.2007	01.01.2007
EIGEDLAR			
ANLEGGSMIDLAR			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter	5	17 715	17 715
Bygninger	5	84 370	87 632
Maskinar, inventar og liknande	5	55 549	47 692
Sum varige driftsmidler		157 634	153 039
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Obligasjonar	7	0	30 509
Langsiktige fordringar	10	3 628	5 804
Sum finansielle anleggsmidler		3 628	36 313
Sum anleggsmidler		161 262	189 352
OMLØPSMIDLAR			
Fordringar på departement	9	0	0
Kortsiktige fordringar		129 338	25 533
Kasse, bank, postgiro	8	2 175 733	2 100 901
Sum omløpsmidlar		2 305 071	2 126 434
SUM EIGEDLAR		2 466 333	2 315 786

(1.000 kr)	Note	31.12.2007	01.01.2007
EIGENKAPITAL OG GJELD			
EIGENKAPITAL			
Eigedomsfond	12	72 915	68 385
Investeringsfond	15	63 068	68 199
Sum egenkapital		135 983	136 584
AVSETNING FOR FORPLIKTINGAR			
Disponering pensjonskostnad	17	-65 556	-13 171
LANGSIKTIG GJELD			
Langsiktig lån	6	39 155	42 714
Langsiktige tilskot	16	2 664	4 214
Sum langsiktig gjeld		41 819	46 928
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	11	853 804	714 529
Skuldig avgifter og skattetrekk		24 131	21 847
Skuldig lønn og feriepengar		25 731	24 112
Anna kortsiktig gjeld	18	79 705	109 870
Sum kortsiktig gjeld		983 371	870 358
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD		2 466 333	2 315 786

Oslo, 31. desember 2007

24. april 2008

I styret for Noregs forskingsråd

Geir Stene-Larsen
(leiar)

Unni Steinsmo
(nestleiar)

Knut Liestøl

Kari Melby

Alf Bjørseth

Siri Kalvig

Ole Henrik Magga

Bernt-Erik Heid

Arvid Hallén
(adm.dir.)

Kontantstrømoppstilling

(1 000 kr)	2007	2006
LIKVIDAR TILFØRTE/BRUKTE PÅ VERKSEMDA:		
Tilført frå verksemda i året *)	29 259	34 715
+/- Endring i lager, debitorar og kreditorar	43 925	220 302
+/- Endring i andre tidsavgrensingspostar	9 209	423 711
=(A) Netto likviditetsendring frå verksemda	82 393	678 728
LIKVIDAR TILFØRTE/BRUKTE PÅ INVESTERINGAR:		
- Investeringar i varige driftsmidlar	(32 961)	(15 837)
+ Sal av varige driftsmidlar (salssum)		5 949
+/- Endring i andre investeringar	30 509	785
=(B) Netto likviditetsendring frå investeringar	-2 452	-9 103
LIKVIDAR TILFØRTE/BRUKTE PÅ FINANSIERING:		
- Tilbakebetaling langsiktig tilskot	-1 550	-1 978
- Nedbetaling av gjeld	-3 559	-3 560
=(C) Netto likviditetsendring frå finansiering	-5 109	-5 538
A+B+C Netto endring i likvidar i året	74 832	664 087
+ Likviditetsbeholdning 1.1.	2 100 901	1 436 814
Likviditetsbeholdning 31.12.	2 175 733	2 100 901
*) Dette talet kjem fram slik:		
Årsresultat	-52 986	1 145
+ Ordinære avskrivningar	28 366	24 208
+ Nedskrivning bustadinnskot	0	-515
+ Pensjonskostnad utan kontant effekt	53 879	13 532
+/- Gevinst (-) / tap (+) ved sal av anleggsmidlar	0	-4 392
+ Tap på obligasjonar		737
= Tilført frå verksemda i året	29 259	34 715

Revisjon av rekneskapen for 2007 for Noregs forskingsråd

I samsvar med lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 er Riksrevisjonen revisor for Noregs forskingsråd.

Ved avslutning av den årlege revisjonen ferdar Riksrevisjonen ut eit avsluttande revisjonsbrev (melding)

som summerer opp konklusjonane frå revisjonsarbeidet. Revisjonsbrevet blir først offentleg når Riksrevisjonen har rapportert om resultatata av revisjonen til Stortinget i oktober/november, jf. Lov om Riksrevisjon § 18.

Styret og ev. generalforsamlinga er orientert om resultatet av revisjonen for året.

Notar til resultatrekneskapen og balansen

(alle tal i 1 000 kr)

NOTE 1 Generelt

Noregs forskingsråd er etablert som eit forvaltningsorgan med særskilde fullmakter og underlagt dei krava ein stiller til statleg økonomiforvaltning. Forskringsrådet rapporterer ikkje til statsrekneskapen på kapittel og post.

Forskringsrådets rekneskap er tilpassa til rekneskapslova og Noregs forskingsråd blir revidert av Riksrevisjonen.

Forskringsrådets randsoneverksemde

Forskringsrådets randsoneverksemde, Kilden, Teknologirådet og De nasjonale forskningsetiske komiteer, er konsoliderte inn i hovudrekneskapen. Randsonene fører særskilde rekneskap etter same rekneskapsprinsipp som for Forskringsrådet.

Prinsipp for inntektsføring

Offentlege og private tilskot blir inntektsførte same året dei blir gitt. Mottekne midlar og tilskot som ikkje er tildelte eller utbetalte til mottakaren, er overførte som forskingsforpliktingar.

Prinsipp for kostnadsføring

Kostnadsføringa på prosjekt og program er utbetalte automatisk i samsvar med framdrifta og forbruket i prosjektet. Tilskot som er haldne igjen i påvente

av godkjenning av sluttrapport for forskingsprosjekta, er periodiserte i rekneskapen. Forskringsrådets administrative kostnader blir rekneskapsførte i den perioden dei kjem på.

Varige driftsmidlar

Varige driftsmidlar som er eigde av Forskringsrådet blir aktiverte og avskrivne dersom dei har levetid over 3 år og har ein kostpris som overstig kr. 50 000. Vedlikehald av driftsmidlar blir kostnadsførte løpande under driftskostnader, mens påkostingar blir lagde til kostprisen for driftsmidla og avskrivne i takt med desse.

Pensjonar og pensjonsforpliktingar

Pensjonsordningane er rekneskapsførte som ytingsplanar. For desse ordningane reknar ein pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar etter lineær opptening basert på føresetnader om diskonteringsrente, framtidig regulering av lønn, pensjonar og ytingar frå folketrygda, framtidig avkastning på pensjonsmidlar samt aktuarmessige føresetnader om døyingstal og avgang. Pensjonsmidla er vurderte til verkeleg verdi og frådregne i netto pensjonsforpliktingar i balansen. Endringar i forpliktinga som kjem av endringar i pen-

sjonsplanane blir fordelte over venta gjenverande oppteningstid. Endringar i forpliktingane og pensjonsmidla som kjem av endringar i avvik og utrekningsføresetnadene (estimatendringar), blir fordelte over venta gjennomsnittleg gjenverande oppteningstid dersom avvika ved starten av året overstig 10 % av det største av brutto pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar.

Endringar i forpliktingane i året blir resultatførte slik som standarden tilseier, men resultateffekten blir ikkje disponert mot eigenkapitalen, men ført som endring i pensjonsforpliktingar på ei eiga linje mellom eigenkapital og avsetning for forplikting i balansen.

Klassifisering av balansepostar

Fordringar og gjeld som knytter seg til den normale drifta, er klassifisert som omløpsmidlar og kortsiktig gjeld. Andre fordringar og gjeld med forfall ut over eitt år, er klassifisert som anleggsmidlar og langsiktig gjeld.

Kontantstraumoppstilling

Som ein del av rekneskapen er det utarbeidd ei kontantstraumoppstilling som viser korleis Forskringsrådet har motteke og nytta sine midlar.

NOTE 2 Tilskot frå departement

Generelle og særskilde midlar fordeler seg slik på departementa i 2007:

DEPARTEMENT	midlar	midlar	SUM
Nærings- og handelsdepartementet	1 071 000	34 423	1 105 423
Kunnskapsdepartementet	2 300 662	110 173	2 410 835
Olje- og energidepartementet	435 500	2 000	437 500
Fiskeri- og kystdepartementet	270 100	5 000	275 100
Landbruks- og matdepartementet	329 779	41 515	371 294
Miljøverndepartementet	231 283	6 000	237 283
Fornyings- og administrasjonsdepartementet		231 600	231 600
Arbeids- og inkluderingsdepartementet		99 900	99 900
Utanriksdepartementet		131 638	131 638
Helse- og omsorgsdepartementet		187 705	187 705
Barne- og likestillingsdepartementet		15 950	15 950
Samferdselsdepartementet		138 950	138 950
Finansdepartementet		19 600	19 600
Kultur- og kyrkjedepartementet		13 684	13 684
Justis- og politidepartementet		9 700	9 700
Kommunal- og regionaldepartementet		57 400	57 400
	4 638 324	1 105 238	5 743 562

Generelle midlar blir fordelte av Forskringsrådet etter mål og retningslinjer dregne opp av departementa. Særskilde midlar er tilskot øymerkete spesifiserte FoU-aktivitetar.

NOTE 3 Driftskostnader

Divisjon	Forskningsprogram	Frittstående prosjekt	Infrastrukturtiltak	Diverse FoU	Nettverks-tiltak	Forvaltn.	Felles kostnader	Totalt
Store satsingar	1 549 664	9 717	117 103	11 550	19 864		61 298	1 769 196
Vitskap	264 158	657 875	677 127	39 488	42 198		70 606	1 751 452
Innovasjon	849 569	17 732	688 616	13 872	250 414	166 795	75 530	2 062 528
Administrerende direktør		78 050		12 890	58 684	2 146	20 972	172 742
Administrasjon				25 533		52 650	111 373	189 556
Endring estimerte kostn.	- 28 000							- 28 000
Sum driftskostnader	2 635 391	763 374	1 482 846	103 333	371 160	221 591	339 779	5 917 474

Eit *Forskningsprogram* er ein målretta og tidsavgrensa forskingsinnsats for å skaffe fram ny kunnskap på eit avgrensa felt, og omfattar store program, brukarstyrte program, grunnforskningsprogram og handlingsretta program.

Frittstående prosjekt er tilskot til forskingsprosjekt som ikkje er tilknytte program eller infrastrukturtiltak, og omfattar stipend, prosjekt- og miljøstøtte, frittstående EU-prosjekt og andre frittstående prosjekt.

Infrastrukturtiltak omfattar grunnstøtte til institutt, strategiske universitets- og instituttprogram, utstyr og instrument og andre infrastrukturtiltak, samt senter for framifrå forskning (SFF).

Diverse FoU-kostnader består av kontingentar til nasjonale og internasjonale organisasjonar, informasjons-, formidlings- og publiseringstiltak, planlegging, utgreiing og evaluering samt stimuleringsstiltak og nettverksbygging.

Felleskostnader omfattar kostnader knytte til Forskningsrådets administrasjon, faglege sekretariat o.l.

Nettverkstiltak er strategiske tiltak for å kople aktørar i innovasjonssystemet og støtte til nasjonale samarbeidstiltak og møteplassar, samt internasjonale kontingentar og støtte til nettverksbygging m.a. innanfor EUs forskingssamarbeid.

Forvaltning dekkjer særskilde forvaltningsoppdrag finansierte av departementa for å administrere tilskotsordningar eller gjere særskilde oppgåver som kjem i tillegg til Forskningsrådets ordinære verksemd.

Estimerte kostnader er eit estimat for kostnader som har komme på for prosjekt registrerte for automatiske utbetalingar, der utbetaling ikkje er gjort per 31.12. Grunnen til at det ikkje er gjort utbetaling, er at sluttrapport ikkje er godkjend. Ein set av ein sum for kostnader som har komme på, fordi kostnaden har komme i rekneskapsåret, men manglar godkjenning for utbetaling.

NOTE 4 Lønnskostnader

Godtgjering til Hovudstyret utgjorde for 2007 kr 988 000,-. Samla godtgjeringar til administrerende direktør er utbetalt med kr 1 639 732,- (lønn, diett og trekkpliktige naturalytingar). Administrerende direktør er medlem i den

kollektive pensjonsordninga i Statens pensjonskasse. Utover dette er det inngått ei eiga avtale.

Tidlegare administrerende direktør held oppe lønn og tilleggsytingar fram til og med februar 2010, men med frådrag for det han tener innanfor et

normal-arbeidsår i andre arbeidsforhold. Etter dette går han over på 75 % av lønn med vidareføring av pensjonsordninga.

Forskningsrådets administrasjon utgjorde per 31.12.2007 365,5 årsverk. I tillegg kjem 38,5 årsverk innleigde personar.

Totalt lønnskostnader for Noregs forskingsråd i 2007:

TEKST	2007	2006
Lønnskostnader	210 975	197 696
Arbeidsgivaravgift	32 585	30 459
Pensjonskostnader	67 759	30 890
Andre kostnader	248	177
Programma sin del av lønn, randsoner	-3 159	-3 217
Sum lønnskostnader	308 408	256 005

NOTE 5 Varige driftsmidler

Tekst	Anlegg	Eigedom	Tomter	Totalt
			Gaustadbekk dalen	
Akk. innkjøpskost. 01.01.2007	163 409	163 877	17 715	345 001
Tilgang	32 962			32 962
Avgang				-
Akk. innkjøpskost. 31.12.2007	196 371	163 877	17 715	377 963
Akk. avskrivning 01.01.2007	115 719	76 244	-	191 963
Tilgang (årets avskrivning)	25 103	3 263		28 366
Avgang				-
Akk. avskrivning 31.12.2007	140 822	79 507	-	220 329
Bokført verdi 31.12.2007	55 549	84 370	17 715	157 634
Avskrivningstid	3-5 år	50 år	Ingen	

Noregs forskingsråd eig Informatikkbygget ved Universitetet i Oslo. Norsk Regnesentral leiger 4/11 av dette bygget, og leigekontrakten varer til 2008. Da vil lokala gå over til Norsk Regnesentral. Noregs forskingsråd betalte opphavleg alle byggjekostnadene, og Norsk Regnesentrals del av desse er gitt som eit

lån og kjem fram som ei fordring under note 10. Nedbetaling av desse byggjekostnadene går fram til 1. juli 2008.

Tomter som Forskringsrådet har, er ført i balansen til kostpris. I tillegg har Forskringsrådet heimel (Innst. nr 199 21. juni 1952) til store areal i Gaustadområdet som blei overdregne vederlagsfritt frå staten.

Noregs forskingsråd leiger kontorlokala i Stensberggata 26, samt nokre omkringliggjande lokale. Årlege forpliktingar i samband med desse kontraktane er ca 20,1 mill. kroner. Dei fleste av kontraktane går ut i 2013.

NOTE 6 Langsiktig lån

Til delvis finansiering av Informatikkbygget ved Universitetet i Oslo har Forskringsrådet eit statslån med saldo 39 155 mill. kroner per 31.12.2007.

Årets rentekostnad er 2 136 mill. kroner. Renta på lånet er 5,0 % p.a., bunden i 5 år. Neste renteregulering er 03.12.2008. Lånet kan seiast opp heilt eller delvis, og er bokført med pålydande uavhengig

av svingingar på marknadsrente i løpet av bindingstida. Lånet blei refinansiert i 1998 og skal tilbakebetalast over 20 år i årlege avdrag.

NOTE 7 Obligasjonar

Statsobligasjon S467 blei innløyst ved forfall januar 2007.

NOTE 8 Bankinnskott

Forskringsrådet er underlagt Statens konsernkontoordning, og det inneber at FoU-midler står på konto i Noregs Bank.

I tillegg har Forskringsrådet somme bankkonti i DnB NOR som er unnatekne Statens konsernkontoordning.

NOTE 9 Fordringar på departement

Det er per 31.12.20.2007 ingen fordringar på departement.

NOTE 10 Fordringer på departement

Dette er fordringar som er knytte til fast eigedom og Norsk Regnesentral.

Lån til tilsette består av lønnslån til dei tilsette i Noregs forskingsråd i samsvar med gjeldande avtalar for dette, samt

fordring på dei tilsette gjennom heime-PC-avtalen.

DEBITOR	2007	2006
Tilsette	2 740	3 193
Norsk Regnesentral	840	2 486
Fordring randsoner	48	125
Sum fordringar	3 628	5 804

NOTE 11 Leverandørgjeld

Den detaljerte rekneskapsføringa av aktiviteten som Noregs forskingsråd finansierer, går føre seg hos tilskotsmottakarane. Tilskotsmottakarane er hovudsakleg universitet og høgskolar,

forskingstinstitutt og næringslivet. Utbetalinga er automatisert og tilpassa framdrifta i prosjekta. Brukarstyrte prosjekt blir utbetalte automatisk i 1. og 2. tertial, men rapporterer etterskotsvis for 3. tertial. Kostnader i samsvar med

mottekne rapporter frå disse prosjekta, er belasta FoU-rekneskapa og ført som leverandørgjeld i balansen, der utbetaling ikkje har skjedd per 31.12.2007.

NOTE 12 Egedomsfondet

Alle Forskringsrådets inntekter og kostnader som gjeld egedomsforvaltninga, er ført i resultatrekneskapa. Resultatet for 2007 er godskrive egedomsfondet. Egedomsforvaltninga relaterer seg til inntekter og kostnader knytte til tomter eigde av Noregs forskingsråd, men som er festa av andre institusjonar. Midla knytte til Egedomsfondet er unnatekne

frå Statens konsernkontoordning. Egedomsfondet blir i tillegg til resultatet frå ordinær drift, også tilført kapitalinntekter.

Resultatet for året i egedomsrekneskapa er 4,5 mill. kroner. Heile dette overskotet blir disponert mot Egedomsfondet.

Forskringsrådet har i 2007, som eigar av IFI I-bygget i Gaustadbekkdalen, dekt ekstraordinære kostnader i tilknytning

til utbetring av setningsskadar på botnleidningar. Totale kostnader for dette arbeidet blei 2,6 mill. kroner. Norsk Regnesentral vil frå 1.7.2008 eige 4/11 av IFI I. Arbeidet med seksjoneringa av IFI I er starta i 2007.

Egedomsfondet er bygd opp av resultat frå tidlegare år på egedomsrekneskapa. Egedomsfondet har i 2007 utvikla seg slik:

EIGEDOMSFONDET	2007
Inngående balanse Egedomsfond	68 385
Resultat 2007	4 530
Utgående balanse Egedomsfond	72 915

NOTE 13 Forskringsforpliktingar

Samanhengen mellom forskingsforpliktingane frå 2006 er som følgjer:

DIVISJON	2007	2006
Store satsingar	527 892	524 581
Vitskap	238 480	320 590
Innovasjon	433 797	352 844
Administrasjon	28 092	12 594
Administrerande direktør, inkl sentralt disp. fond	48 245	134 446
Særskilde forvaltningsoppdrag; udisponerte inntekter	227 970	153 610
Randsoner	-2 498	-2 642
Estimerte kostnader, sjå note 18	-64 000	-92 000

Endring tilsegnfullmakt	65 000	65 000
Brutto forskningsforpliktingar	1 502 978	1 469 023
- av dette tilsegnfullmakter	243 000	243 000
Balanseførte forskningsforpliktingar	1 259 978	1 226 023

Overførte forpliktingar fra 2006	1 469 023
Endring 2007 inkl. randsoner	35 395
Endring tilsegnfullmakt	
Tilbakebetalte midlar 2007	-1 440
Brutto forskningsforpliktingar til 2007	1 502 978

Auken i forskningsforpliktingane har stoppa opp, og er i 2007 på same nivå som i 2006. Dette er resultat av ei rekkje tiltak, der særleg meir langsiktig budsjettering innanfor program og aktivitetar og meir realistisk budsjettering på prosjekta har vore viktige tiltak. Den

fulle effekten av desse tiltaka vil først komme til syne ved overføringane til 2009. Den framskotne støtta til vitenskapleg utstyr i 2007 har også vore viktig for å bremse veksten i forskningsforpliktingar. Litt over halvparten av forskningsforpliktingane er knytte til pågåande

prosjekt, mens resten er midlar som enno ikkje er aktiviserte på prosjekt (avsetningar). Delen av avsetningane av disponibelt budsjett er redusert i 2007.

NOTE 14 Administrativ avsetning
Den administrative avsetninga har bygd

seg opp med underforbruk på tilskot i tidlegare år på administrasjonsrekne-

skapen. I 2007 har den administrative avsetninga utvikla seg slik:

ADMINISTRATIV FORPLIKTING	2007
Inngående balanse 01.01.2007	34 779
Resultat 2007	7 795
Utgående balanse per 31.12.2007	42 574

Den administrative avsetninga har i 2007 stige med 7,8 mill kroner. Dette kjem av ei omlegging av disponeringa av endringa i pensjonsforpliktingane.

Denne blei tidlegare disponert mot den administrative avsetninga, men frå og med rekneskapsåret 2007 blir denne disponert mot ein eigen post i balansen. For

å få tal som kan samanliknast er balansen for 2006 også omarbeidd i samsvar med den nye disponeringa av resultateffekten av pensjonsforpliktingane.

NOTE 15 Investeringsfondet
Investeringsfondet blir årleg tilført renter da Investeringsfondet er unnateke

frå Statens konsernkontoordning. I tillegg blir det redusert med forbruket på tilskot gjort frå Investeringsfondet.

Investeringsfondet har i 2007 utvikla seg slik:

INVESTERINGSFONDET	2007
Inngående balanse per 01.01.2007	68 199
Resultat 2007	2 369
Forbruk internettbasert forskningsadministrasjon (IFA)	- 7 446
Forbruk avsetningar	- 54
Utgående balanse per 31.12.2007	63 068

NOTE 16 Langsiktige tilskot
Langsiktige tilskot består av tidlegare disposisjonsfond til Norsk Samfunnsvitenskapleg Datateneste (NSD) som blei overført til Noregs forskingsråd ved

fristillinga av NSD frå 01.01.2003. Dette er ført som langsiktig gjeld, da alle midla skal tilbake igjen til NSD. Teknologirådet har i 2007 motteke midlar frå EU-kommisjonen for deltaking i

prosjektet PRISE. Desse midla står på konto hos Forskningsrådet som ei følge av SKK-ordninga. Midla vil bli overførte til Teknologirådet etter forbruk.

NOTE 17

Pensjonsmidlar/-forpliktingar

Noregs forskingsråd har to kollektive pensjonsordningar, ei i Statens Pensjonskasse, og ei i Vital. I tillegg er det inngått pensjonsavtalar utover ordinær ordning som blir teke over drifta. Desse pensjonsordningane er forsikringsteknisk oppbygde, og blir rekneskapsførte i samsvar med Norsk Rekneskapsstandard om pensjonskostnader som ein yttingsplan.

Premiefastsetjing og utrekning av verdien av pensjonsforpliktingane skjer etter aktuarielle prinsipp. Det blir simulert ei forvaltning av fondsmidlar. Avvik i den faktiske utviklinga frå dei utrek-

ningsmessige føresetnadene vil kunne gi både ei over- og underfinansiering av ordningane.

Ordninga i Vital gjeld for sju tilsette, mens ordninga i Statens Pensjonskasse gjeld for 379 tilsette per 31.12.2007. Pensjonsavtalen over drift utover ordinær ordning gjeld for sju personar.

Tidlegare har den resultatmessige effekten av endringane i pensjonsforpliktingane blitt disponerte mot den administrative avsetninga. Denne avsetninga er bygd opp av underforbruk på tilskot frå tidlegare år på administrasjonsrekneskapen. Tilskota skjer etter eitt-årsprinsippet, mens pensjonsforpliktingane er eit uttrykk for ei

langsiktig forplikting for Forskingsrådet. Forskingsrådet vil som ei følge av dette disponere den resultatmessige effekten av endringane i pensjonsforpliktingane på ei eiga linje i balansen. Tala i 2006-rekneskapet er omarbeidd slik at tala for 2006 og 2007 kan samanliknast.

Føresetnader lagde til grunn ved utrekningane

Ved utrekning av årets netto pensjonskostnad og netto pensjonsmidlar (forplikting) er følgjande føresetnader lagde til grunn:

Føresetnader	Vital	SPK	Drift
Årleg diskonteringsrente	4,70 %	4,70 %	4,70 %
Lønnsregulering	4,50 %	4,50 %	4,50 %
Pensjonsregulering	4,25 %	4,25 %	4,25 %
Frivillig avgang			
~ Opptil 45 år	2,00 %	2,00 %	0,00 %
~ Over 45 år	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Forventa avkastning	5,50 %	5,50 %	5,50 %
Årleg G-regulering	4,25 %	4,25 %	4,25 %
Inflasjonsrate	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Uttak AFP	25,00 %	5,00 %	0,00 %

Utrekning inkluderer faktisk avkastning på pensjonsmidla i Vital for 2006. For SPK,

som ikkje er ei fondsbasert ordning, er avkastning på eit simulert fond utrekna.

Utrekning av Vital-ordninga

SAMANSTILLING AV ÅRETS PENSJONSKOSTNAD	2007	2006
Noverdi av årets pensjonsopptening	1 015	1 538
Rentekostnader på pensjonsforpliktinga	822	931
Årets brutto pensjonskostnad	1 837	2 469
Forventa avkastning på pensjonsmidla	-544	-619
Netto pensjonskostnad før amortisering	1 293	1 850
Amortisering av estimatavvik	798	1 185
Årets pensjonskostnad før arbeidsgivaravgift	2 091	3 035

Avstemming av pensjonsforpliktingar

PENSJONSORDNING MED NETTO FORPLIKTING/ MIDLAR	2007 Forplikting	2006 Forplikting
Pensjonsforpliktingar brutto	18 617	24 127
Pensjonsmidler brutto	-11 075	-13 230
Netto pensjonsforpliktingar	7 542	10 897
Ikkje resultatført estimatavvik	-4 020	-7 376
Arbeidsgivaravgift av netto pensjonsforplikting	497	497
Netto pensjonsforpliktingar/ midlar i balansen	4 019	4 018

Utrekning av SPK-ordninga

SAMANSTILLING AV ÅRETS PENSJONSKOSTNAD	2007	2006
Noverdi av årets pensjonsopptening	30 264	29 208
Rentekostnader på pensjonsforpliktinga	21 232	17 600
Årets brutto pensjonskostnad	51 496	46 808
Forventa avkastning på pensjonsmidla	-16 624	-14 359
Netto pensjonskostnad før amortisering	34 872	32 449
Resultatført estimatendringar og avvik	6 643	7 924
Årets pensjonskostnad før arbeidsgivaravgift	41 515	40 373

Avstemming av pensjonsforpliktingar

PENSJONSORDNING MED NETTO FORPLIKTING/ MIDLAR	2007	2006
Pensjonsforpliktingar brutto	489 318	452 709
Pensjonsmidlar brutto	-324 358	-298 680
Netto pensjonsforpliktingar	164 960	154 029
Ikkje resultatført estimatavvik	-131 297	-145 030
Arbeidsgivaravgift av netto pensjonsforplikting	4 746	1 268
Netto pensjonsforpliktingar/-midlar i balansen	38 409	10 267

Pensjonar over drift

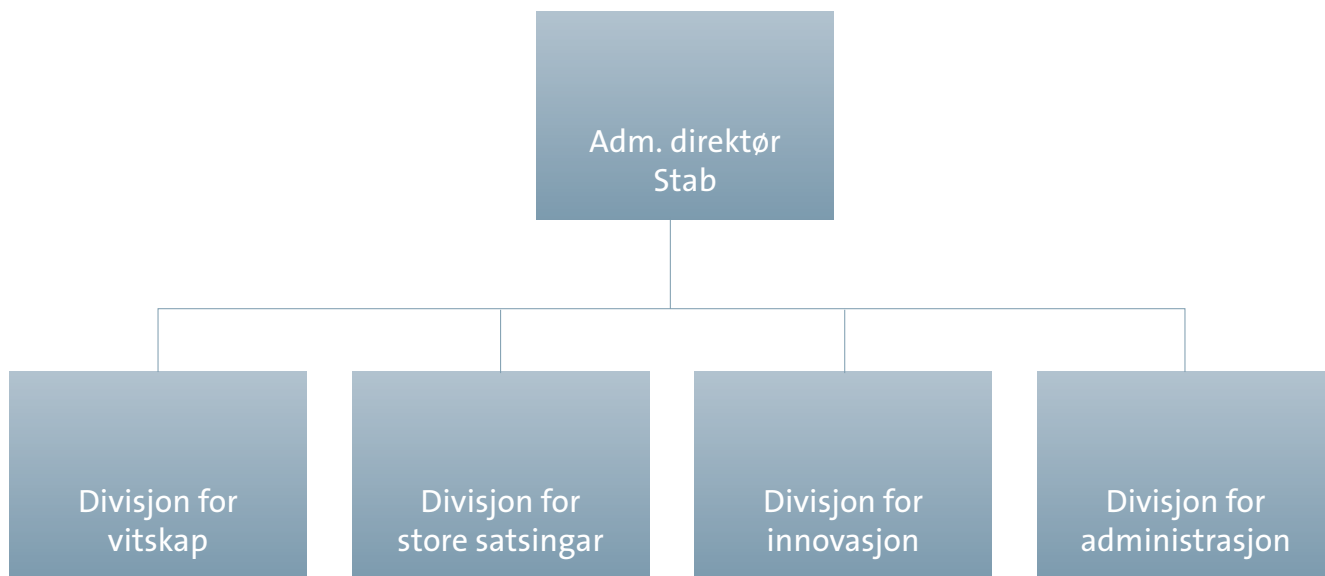
	2007
Minsteforplikting	19 842
Framtidig lønnsvekst	4 615
Pensjonsforplikting	24 457
Ikkje resultatført estimatavvik	1 280
Netto pensjonsforplikting	25 737

NOTE 18 Anna kortsiktig gjeld

I denne posten inngår eit kostnadsestimat på kroner 64 mill. kroner. Dette er

kostnader for forskingsprosjekt som har komme på i 2007, der utbetaling ikkje blir gjort før 2008. For rekneskapsåret

2006 var denne avsetninga på 92 mill. kroner. Avsetninga for året er dermed redusert med 28 mill. kroner. (Sjå note 3.)

Leiing per 1.4.2007

Arvid Hallén

Foto: Eva Brænd

Arvid Hallén, administrerende direktør
 Anders Hanneborg, direktør Divisjon for vitenskap
 Anne Kjersti Fahlvik, direktør Divisjon for store satsingar
 Lars Espen Aukrust, direktør Divisjon for innovasjon
 Per Wøien, direktør Divisjon for administrasjon

Anders Hanneborg

Foto: Bård Gudim

Anne Kjersti Fahlvik

Foto: Bård Gudim

Lars Espen Aukrust

Foto: Morten Brakstad

Per Wøien

Foto: Anne Nørseth

Forskningsrådets hovudstyre for perioden 1.1.2007–31.12.2010

Geir Stene-Larsen	Direktør, Nasjonalt folkehelseinstitutt (leiar)
Unni Steinsmo	Konsernsjef, SINTEF (nestleiar)
Kari Melby	Professor, Institutt for tverrfaglige kulturstudier/Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet (NTNU) (styreleiar Divisjon for vitenskap)
Knut Liestøl	Professor, Institutt for informatikk/Universitetet i Oslo (styreleiar Divisjon for store satsingar)
Alf Bjørseth	Styreformann, Scatec, Oslo (styreleiar Divisjon for innovasjon)
Ole Henrik Magga	Professor, Samisk høgskole
Siri Kalvig	Markedsansvarlig, Storm Weather Center, Stavanger (I Hovudstyret fram til 1.1.2008.)
Bernt-Erik Heid	Spesialrådgivar, Divisjon for vitenskap, Noregs forskingsråd, ansattes representant

Varamedlemmer

Eli Bergsvik	Rektor, Høgskolen i Bergen (1. varamedlem)
Peter Wesenberg	Direktør, NOFIMA, Oslo (2. varamedlem)
Signe Bang	Spesialrådgivar, Divisjon for vitenskap, Noregs forskingsråd (ansattes 1. vararepresentant)
Aud Alming	Seniorrådgivar, Divisjon for innovasjon, Noregs forskingsråd (ansattes 2. vararepresentant)

Divisjonsstyra

Hovudstyret i Forskningsrådet har oppnemnt følgjande medlemmer til divisjonsstyra for perioden 1.9.2007–31.8.2011

Divisjon for vitenskap

Kari Melby	Professor, Institutt for tverrfaglege kulturstudiar/Norges teknisk-naturvitenskaplege universitet (NTNU) (leiar)
Per A. Foss	Dr.ing., Technology Director Life Science Birkeland Innovation
Grete Brochmann	Professor, Institutt for samfunnsforskning
Stig Slørdahl	Dekanus, Medisinsk fakultet/Noregs teknisk-naturvitenskaplege universitet (NTNU)
Dag L. Aksnes	Professor, Institutt for biologi/Universitetet i Bergen
Kenneth Ruud	Professor, Institutt for kjemi/Universitetet i Tromsø
Eva S. Dugstad	Viseadm. direktør, Institutt for energiteknikk

Varamedlemmer

Kjersti Fløttum	Professor, Institutt for framandspråk/Universitetet i Bergen
Oddrun Sæter	Professor, Høgskolen i Oslo

Divisjon for store satsingar

Knut Liestøl	Professor, Institutt for informatikk/Universitetet i Oslo (leiar)
Leiv K. Sydnes	Professor, Kjemisk institutt/Universitetet i Bergen
Jarle Aarbakke	Professor, rektor ved Universitetet i Tromsø
Paul Birger Torgnes	Adm. direktør, Fjord Marin Holding, ASA
Helle Brit Mostad	Sjefsforskar, Hydro Energi AS
Torun Lauvdal	Rektor, Universitetet i Agder
Aina Berg	Direktør, IRIS (International Research Institute of Stavanger)

Varamedlemmer

Rasmus Hansson	Generalsekretær, WWF Norge
Dagny Haga	Rådmann, Hammerfest kommune

Divisjon for innovasjon

Alf Bjørseth	Styreformann Scatec (leiar)
Stig Trondvold	Konserndirektør, Kongsberg Gruppen ASA
Knut Hove	Professor, rektor ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)
Vibeke Madsen	Adm. direktør, Handelens og servicenæringas hovudorganisasjon (HSH)
Ann-Brith Jensen	Adm. leiar/kvalitetsleiar, DEMAS AS
Toril A. Nagelhus Hernes	Forskningsjef, SINTEF Helse, Trondheim
Anthony Kallevig	Utgreiingsleiar, Landsorganisasjonen i Noreg

Varamedlemmer

Camilla A.C. Tepfers	Siv.ing., inFuture
Hans-Roar Sørheim	Viseadm. direktør, Christian Michelsen Research AS

De kan tinge publikasjonen på
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Noregs forskingsråd

Stensberggata 26
Postboks 2700 St. Hanshaugen
N0-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Juni 2008

ISBN 978-82-12-02561-5 (trykk)

ISBN 978-82-12-02562-2 (pdf)

Opplag: 1 400

Trykk: 07 Gruppen AS

Design: Blanke Ark

Foto omslag: Shutterstock